

DM-002-001603

Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) Examination

March - 2022

Management Accounting-2

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001603

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના :

- (1) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
- (2) જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

1 શ્રી યશ લિભિટેડના તા. 31 માર્ચ 2020 અને 2021ના પાકા સરવૈયા **20**
નીચે મુજબ છે :

જવાબદારી	31-3-2021	31-3-2020	મિલકતો	31-3-2021	31-3-2020
ઇક્સ્પીટી શેરમૂડી	6,00,000	4,00,000	જમીન-મકાન	4,00,000	1,75,000
શેર પ્રીમિયમ	32,000	21,000	યંત્રો	3,55,000	2,81,000
સા. અનામત	35,000	75,000	પેટન્ટ	48,000	56,000
ન.નુ. ખાતું	1,00,500	52,500	ફર્નિચર	28,350	31,500
12%ના ડિબેન્ચર્સ	2,10,000	1,10,000	દેવાદારો	1,50,000	1,00,000
લેણદારો	84,000	63,000	સ્ટોક	80,000	1,00,000
કરવેરા જોગવાઈ	35,000	55,000	રોકડ	32,650	30,500
			ડિબેન્ચર વટાવ	2,500	2,500
	10,96,500	7,76,500		10,96,500	7,76,500

વધારાની માહિતી :

- (1) ભાંડી વાળેલ ધસારો :

જમીન-મકાન પર રૂ. 17,500, યંત્રો પર રૂ. 56,200, પેટન્ટ રૂ. 8,000 અને ફર્નિચર પર રૂ. 3,150.

- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 81,000ના યંત્રો રૂ. 70,000માં વેચ્યા હતા.
- (3) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા રૂ. 31,000 અને ડિવિડન્ડ રૂ. 42,000.
- (4) વર્ષ દરમિયાન સામાન્ય અનામતમાંથી દર ચાર ઇક્સ્પીટી શેર સામે એક ઇક્સ્પીટી શેર 11% પ્રીમિયમથી બહાર પાડેલ છે.
- (5) ડિબેન્ચર 3% વટાવથી બહાર પાડ્યા હતા.

ઉપરની વિગતોના આધારે હિસાબી ધોરણ નં. 3 મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

1 આયુષ લિમિટેડના નીચે આપેલા પાકા સરવૈયા પરથી હિસાબી ધોરણ 3
મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

20

જવાબદારી	1-4-2020	31-3-2021	મિલકતો	1-4-2020	31-3-2021
શેરમૂડી	6,00,000	8,00,000	પાધરી	1,50,000	1,00,000
ન.નુ. ખાતું	1,50,000	4,00,000	જમીન-મકાન	2,50,000	1,00,000
10%ના રિબેન્ચર્સ	2,00,000	--	ખાન્ટ-મશીનરી	4,00,000	3,60,000
બેંક લોન	--	3,00,000	રોકાણો	--	5,00,000
કરવેરાની જોગવાઈ	1,00,000	1,50,000	દેવાદારો	80,000	2,40,000
લેણાદારો	50,000	90,000	સ્ટોક	50,000	2,10,000
દેવીહુંડી	--	60,000	રોકડ	80,000	1,70,000
			બેંક	90,000	1,20,000
	11,00,000	18,00,000		11,00,000	18,00,000

અન્ય માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન ડિવિડન્ડના રૂ. 90,000 ચૂકવેલ છે.
- (2) જમીન-મકાન વેચાણમાં રૂ. 50,000 નફો પ્રાપ્ત થયેલ છે.

2 જિતાંશ કંપનીની નીચેની માહિતીના આધારે એપ્રિલથી જૂન-2022 સુધીનું રોકડ 20
અંદાજપત્ર તૈયાર કરીને દર મહિને બેંક સાથે ઓવરડ્રાફ્ટની વ્યવસ્થા કેટલી કરવી
જોઈએ તે દર્શાવો.

મહિનો	વેચાણ	ખરીદી	મજૂરી	ઉત્પાદન ખર્ચ	ઓફિસ ખર્ચ	વેચાણ ખર્ચ
ફેબ્રુઆરી	3,60,000	2,49,600	24,000	6,000	4,000	4,000
માર્ચ	3,84,000	2,88,000	28,000	8,000	2,000	8,000
એપ્રિલ	2,16,000	4,86,000	22,000	6,000	3,000	4,000
મે	3,48,000	4,92,000	24,000	9,000	4,000	10,000
જૂન	2,52,000	5,36,000	30,000	10,000	5,000	8,000
જુલાઈ	2,80,000	5,60,000	34,000	11,000	6,000	9,000
ઓગસ્ટ	3,20,000	6,00,000	36,000	12,000	6,000	10,000

- (1) તા. 1-4-2022ના રોજ હાથ પર રોકડ સિલિક રૂ. 60,000.
- (2) ઉધાર વેચાણના 50% વેચાણ થયા પછીના મહિનામાં અને બાકીના 50%
પછીના બીજા મહિનામાં વસૂલ થાય છે.
- (3) લેણાદારોને ખરીદી પછીના મહિને ચૂકવાય છે.
- (4) અન્ય ખર્ચ ચૂકવવાનો ગાળો 1 માસનો છે.

અથવા

2 ધ્યેય કંપની એપ્રિલ-2022થી જૂન-2022ના સમયગાળા દરમિયાન તેના બેંકર્સ 20 પાસેથી ઓવરડ્રાફ્ટની સવલત મેળવવા માગે છે. નીચે આપેલ વિગતો પરથી કંપનીને દરેક મહિનાના અંતે કેટલી બેંક સવલત જોઈએ તે દર્શાવતું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

માસ	વેચાણ રૂ.	ખરીદી રૂ.	મજૂરી રૂ.	પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.
ફેબ્રુઆરી	2,20,000	1,80,000	20,000	30,000
માર્ચ	1,80,000	2,00,000	24,000	28,000
એપ્રિલ	2,00,000	2,20,000	30,000	32,000
મે	1,50,000	2,40,000	32,000	34,000
જૂન	1,60,000	2,60,000	34,000	40,000

- (1) વેચાણના 20% અને ખરીદીના 25% રોકડ વ્યવહાર હતા.
- (2) ઉધાર વેચાણના 40% વસૂલાત વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં ચૂકવવામાં આવે છે.
- (3) લોણાદારોને ખરીદીના પછીના મહિનામાં ચૂકવવામાં આવે છે.
- (4) મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચની ચૂકવણીનો ગાળો 1/2 માસ.
- (5) એડવાન્સ ટેક્ષ રૂ. 54,000 તા. 15-6-2022ના રોજ ચૂકવવાનો છે.
- (6) તા. 1-4-2022ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. 60,400.

3 શિવાંસ કંપની 100% ક્ષમતાએ વાર્ષિક 5000 એકમોનું ઉત્પાદન કરી શકે 15 છે. તેના ચલિત અને સ્થિર ખર્ચ અંગે નીચેની માહિતી મળે છે.

એકમદીઠ માલસામાન	રૂ. 5-00
એકમદીઠ મજૂરી	રૂ. 3-00
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	રૂ. 2-00
કારખાના ખર્ચ (ચલિત)	રૂ. 2-00 એકમદીઠ
વેચાણ ખર્ચ (ચલિત)	રૂ. 1-00 એકમદીઠ
વહીવટી ખર્ચ (સ્થિર)	રૂ. 10,000 વાર્ષિક
કારખાના ખર્ચ (સ્થિર)	રૂ. 5,000 વાર્ષિક
વેચાણ ખર્ચ (સ્થિર)	રૂ. 4,000 વાર્ષિક

ઉપરની માહિતીના આધારે 50% ક્ષમતાએ, 75% ક્ષમતાએ, 90% ક્ષમતાએ અને 100% ક્ષમતાએ ખર્ચના અંદાજો દર્શાવેલું પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો. દરેક સપાટીએ એકમદીઠ પડતર પણ દર્શાવો.

અથવા

3 જિયાન કંપનીના 10,000 એકમોના ઉત્પાદનને લગતી માહિતી નીચે મુજબ 15
હતી. (100% શક્તિએ) :

વિગત	એકમદીઠ રૂ.
માલસામચ્ચી ખર્ચ	70
મજૂરી	25
ચલિત શિરોપરી ખર્ચ	20
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ. 1,00,000)	10
સીધા ચલિત ખર્ચ	5
વેચાણ ખર્ચ (10% સ્થિર)	13
વિતરણ ખર્ચ (20% સ્થિર)	7
વહીવટી ખર્ચ (રૂ. 50,000)	5
(1) 8000 અને (2) 6000 એકમો માટે પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. વહીવટી ખર્ચ સ્થિર છે.	

4 'યાના' કંપની લિમિટેડ રૂ. 2,00,000ના એક પ્રોજેક્ટમાં રોકાણ કરવા 15
વિચારે છે. વાર્ષિક આવકની ધારણા ધસારા પદ્ધી પણ કરવેરા પહેલા નીચે મુજબ
છે :

વર્ષ	રૂપિયા
1	1,00,000
2	1,00,000
3	80,000
4	80,000
5	40,000

ધસારો મૂળ કિંમત પર 20% લેખે ગણવાનો છે અને કરવેરા ચોખ્ખી આવકના
50% ગણવાના છે. નીચેની પદ્ધતિ ધ્યાનમાં લઈ પ્રોજેક્ટનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (1) પરત આપ પદ્ધતિ.
- (2) સરેરાશ રોકાણ પર વળતરના દરની પદ્ધતિ.
- (3) વટાવેલ રોકડ પ્રવાહ પદ્ધતિ જેમાં મૂડી પડતરનો દર 10% ગણવાનો છે.
રૂ. 1નું વર્તમાન મૂલ્ય 10%ના વટાવ પરિબળે નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	રૂપિયા
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683
5	0.621

અથવા

4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ગજા)

(1) આદર્શ અહેવાલ માટેની પૂર્વ જરૂરિયાતો-આવશ્યકતાઓ.

(2) અહેવાલ પ્રેષણના હેતુઓ અને ઉપયોગિતા.

(3) અહેવાલ પ્રેષણના સામાન્ય સિદ્ધાંતો.

(4) બજેટરી અંકુશનું મહત્વ.

(5) પરત આપ સમય પદ્ધતિ.

(6) મૂડી ખર્ચ બજેટનું મહત્વ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Right side figures show marks of each question.

(2) Necessary calculation as per part of your answer.

1 Balance sheets of Shree Yash Ltd. on 31st March 2020 and 2021 are as under :

Liabilities	31-3-2021	31-3-2020	Assets	31-3-2021	31-3-2020
Equity share capital	6,00,000	4,00,000	Land-building	4,00,000	1,75,000
Share premium	32,000	21,000	Machinery	3,55,000	2,81,000
Gen. Reserve	35,000	75,000	Patent	48,000	56,000
Profit and Loss A/c	1,00,500	52,500	Furniture	28,350	31,500
12% Debentures	2,10,000	1,10,000	Debtors	1,50,000	1,00,000
Creditors	84,000	63,000	Stock	80,000	1,00,000
Provision for taxes	35,000	55,000	Cash	32,650	30,500
			Debenture discount	2,500	2,500
	10,96,500	7,76,500		10,96,500	7,76,500

Other information :

(1) Depreciation written off :
 On land and building Rs. 17,500,
 On Machinery Rs. 56,200
 Patent Rs. 8,000 and on furniture Rs. 3,150.

(2) Machinery Rs. 81,000 was sold at Rs. 70,000 during the year.

(3) During the year Rs. 31,000 were paid for tax and Rs. 42,000 for dividend.

(4) During the year, company has given bonus share in ratio of one bonus share to holder of four equity shares from general reserve. New equity shares were issued at 11% premium.

(5) Debenture were issued at 3% discount.
 From above mentioned information. Prepare cash flow statement as per accounting standard.

OR

1 From the following balance sheet of Ayush Limited prepare cash flow statement as per As-3 : 20

Liabilities	1-4-2020	31-3-2021	Assets	1-4-2020	31-3-2021
Share Capital	6,00,000	8,00,000	Goodwill	1,50,000	1,00,000
P. & L. A/c	1,50,000	4,00,000	Land-Building	2,50,000	1,00,000
10% Debenture	2,00,000	--	Plant-Machinery	4,00,000	3,60,000
Bank Loan	--	3,00,000	Investments	--	5,00,000
Provision for tax	1,00,000	1,50,000	Debtors	80,000	2,40,000
Creditors	50,000	90,000	Stock	50,000	2,10,000
Bill payable	--	60,000	Cash	80,000	1,70,000
			Bank	90,000	1,20,000
	11,00,000	18,00,000		11,00,000	18,00,000

Additional information :

- (1) Dividend of Rs. 90,000 is paid during the year.
- (2) Land-building were sold at a profit of Rs. 50,000.

2 From the following details of JITANSH Co. 20
prepare cash budget for the three months i.e. April to June 2022 and show the amount of bank overdraft to be taken from bank.

Month	Sale	Purchase	Labour	Manu. Exp.	Office Exp.	Selling Exp.
February	3,60,000	2,49,600	24,000	6,000	4,000	4,000
March	3,84,000	2,88,000	28,000	8,000	2,000	8,000
April	2,16,000	4,86,000	22,000	6,000	3,000	4,000
May	3,48,000	4,92,000	24,000	9,000	4,000	10,000
June	2,52,000	5,36,000	30,000	10,000	5,000	8,000
July	2,80,000	5,60,000	34,000	11,000	6,000	9,000
August	3,20,000	6,00,000	36,000	12,000	6,000	10,000

- (1) Cash on hand Rs. 60,000 on 1-4-2022.
- (2) 50% of credit sale is recd in next month of sale while remaining 50% in second month of sale.
- (3) Creditors are paid after one month.
- (4) All other expenses are paid after one month.

OR

2 Prepare cash budget for Dhyey Co. Ltd. for the three months of April to June 2022 and show when and how much bank overdraft facility will be required during this period. 20

Month	Sale (Rs.)	Purchase (Rs.)	Labour (Rs.)	Overheads (Rs.)
February	2,20,000	1,80,000	20,000	30,000
March	1,80,000	2,00,000	24,000	28,000
April	2,00,000	2,20,000	30,000	32,000
May	1,50,000	2,40,000	32,000	34,000
June	1,60,000	2,60,000	34,000	40,000

- (1) 20% of sale and 25% of purchase were on cash basis.
- (2) 40% amount of credit sale is received in next month of the sale while remaining amount is received in second month of sale.
- (3) Creditors are paid after one month.
- (4) Time lag for payment of labour and overhads in 1/2 month.
- (5) Advance tax of Rs. 54,000 will be paid on 15-6-2022.
- (6) Cash balance as on 1-4-2020 will be Rs. 60,400.

3 'Shivansh' Co. can manufacture 5000 unit at 100% capacity. Following information is available regarding its fixed and variable expenses. 15

Material per unit	Rs. 5-00
Labour per unit	Rs. 3-00
Direct Exp. per unit	Rs. 2-00
Factory overhead (variable) per unit	Rs. 2-00
Selling Exp. (variable) per unit	Rs. 1-00
Adm. Exp. (Fixed)	Rs. 10,000 p.a.
Factory Exp. (Fixed)	Rs. 5,000 p.a.
Selling Exp. (Fixed)	Rs. 4,000 p.a.
Prepare flaxible budget at 50%, 75%, 90% and 100% activity levels and show the cost per unit at each level.	

OR

3 Details of Jiyan Company for production of 10,000 units at 100% level are as under : 15

Particular	Rs. Per Unit
Material	70
Labour	25

Overheads (variable)	20
Overheads (Fixed) (Rs.1,00,000)	10
Direct variable exp.....	5
Selling exp. (10% Fixed)	13
Distribution exp. (20% Fixed)	7
Adm. exp. (Rs. 50,000)	5
(1) Prepare flexible budget for 8000 units and for 6000 units. Adm. expenses are fixed.	

4 'Yana' Co. Ltd. is considering to invest Rs. 2,00,000 **15** in a project estimates for annual earnings after depreciation, but before tax is as under :

Year	Rs.
1	1,00,000
2	1,00,000
3	80,000
4	80,000
5	40,000

Depreciation to be calculated at 20% on original cost. Taxes to be calculated at 50% of net income. Evaluate the project according to the following methods :

- (1) Pay-back method.
- (2) Rate of return on average investment method.
- (3) Discounted cash flow method in which cost of capital to be considered 10 percent.

Present value of Rs. 1 at 10% discount factor is as under :

Year	Rs.
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683
5	0.621

OR

4 Write short notes : (any **three**) **15**

- (1) Pre-requisites of an ideal report
- (2) Objectives and utility of reporting
- (3) General principles of reporting
- (4) Importance of budgetary control
- (5) Pay back period method
- (6) Importance of capital budgeting